

OBSAH

<i>Seznam map</i>	XI	Mezopotámie po zániku Sumeru	48
<i>Chronologické přehledy</i>	XIII	Babylon	48
<i>Předmluva</i>	XV	Myšlenkový svět Babylonu	49
KAPITOLA 1: PREHISTORIE			
Počátky	4	Starověký Egypt	50
Evoluce	4	Egyptský královský systém	53
Hominidé	5	Egyptské stavebnictví	53
Charakteristické znaky člověka	6	Náboženství	55
Homo erectus	8	Egyptské umění a technologie	56
Lov	10	Ženy ve starém Egyptě	57
Nové pojetí světa	10	Stará a Střední říše	58
Objev ohně	11	Nová říše	60
Rané společnosti	12	Období úpadku	60
Homo sapiens	14	Velké asijské civilizace	63
Neandertálci	14	Nejstarší indická civilizace	64
Fyzické typy člověka	16	Árjská Indie	66
Lidstvo v době kamenné	17	Začátky indického náboženství	69
Výroba nástrojů	18	Starověká Čína	70
Životní styl	19	Čína za šangské dynastie	72
Počátky umění	19	Dynastie Čou	72
Vznik zemědělství	22	Počátky čínské společnosti	74
Úrodný půlměsíc	22	Železo a města	76
Měnící se svět	24	Konfucius a čínská kultura	78
Neolitická revoluce	26	KAPITOLA 3: ZÁKLADY NAŠEHO SVĚTA	
Technologické změny	27	Vzájemné působení a výměna	82
Hutnictví	28	Obchod a doprava	82
Na prahu dějin	30	Válka a technika	84
KAPITOLA 2: NEJSTARŠÍ CIVILIZACE			
Kořeny civilizace	36	Nové rozdíly	84
První civilizace	36	Egejská civilizace	85
Kulturní interakce v oblasti Úrodného půlměsíce	38	Mínóa	85
Sumer	39	Mykéňané	89
Písmo	40	Féničané	91
Sumerské náboženství	42	První Řekové	92
Běžný sumerský život	43	Dórové	92
Politické změny	46	Říše a národy blízkovýchodní pevniny	93
		Chetitě	93
		Hebrejci	94

První monoteistické náboženství	96	Dioklecián a Konstantin	160
Králové a proroci	97	Konec Západořímské říše	164
		Co se měnilo a co zůstávalo	166
Poslední fáze mezopotamské říše	98		
Poslední babylonská říše	100	KAPITOLA 5: KONFLIKTY CIVILIZACÍ	
Zrod Persie	101	Začátky byzantské moci	170
Achaimenovská dynastie	103	Justinian	170
		Náboženství a stát	172
Středomořský svět	104	Přetváření Blízkého východu	175
Řecko	106	Persie a Byzanc	176
Polis	108		
Nová civilizace	109	Islám – nové světové náboženství	177
Jazyk a helénismus	109	Prorok Mohamed	178
Řecké náboženství	112	Nové náboženství	178
Oblast řeckého vlivu	114	Náboženství expanze	179
Itálie a Etruskové	115		
		Svět arabského islámu	181
Řecký zázrak	117	Abbásovský kalifát	181
Vrchol athénské moci	118	Islám a ženy	182
Běžný život	119	Islámské školství a umění	182
Otroctví	120		
Ženy ve starém Řecku	120	Vzdálenější končiny islámu	184
Řecký intelekt	122		
Filozofie	123	Velká doba Byzantské říše: zrod slovanské Evropy	186
První dějepisci	124	Slovanské národy	187
		Kyjevská Rus	187
Peloponéská válka	126	Zrod východní Evropy	189
KAPITOLA 4: ŘÍMSKÝ SVĚT		Vnitroasijské národy	190
		Turci	192
Makedonie a helénismus	132	Čingischán	192
Alexandr Veliký	132		
Alexandrovi nástupci: helénistický svět	134	Konec Byzantské říše	195
		Křížové války	196
Vzestup římské moci	137	Křesťanství má nového souseda	199
Počátky republiky	137		
Punské války	139	KAPITOLA 6: SVĚT SÁM PRO SEBE: VELKÉ ASIJSKÉ TRADICE	
Úpadek republiky	140		
Pax romana	141	Maurjská Indie	204
Konec republiky	143	Buddhismus	204
		Ašóka	205
Křesťanství	144	Hinduistická Indie	206
Židé v Římské říši	145	Guptové	207
Ježíš Nazaretský	146	Víra a společnost	207
Svatý Pavel	147		
		Islámská Indie	208
Římské císařství	148	První mogulští císaři	209
Římský odkaz	149		
Křesťanství a říše	153	Císařská Čína	212
Pronásledování a rozvoj	155	Čchinové	213
		Chanové	214
Hranice	156		
Parthie a Persie	156		
Evropa a římský limes	158		
Tlak ze strany barbarů	160		

Náboženství v Číně	215
Čínská civilizace	216
Byrokracie	219
Kontinuita	221
Pozdější dynastie	222
Čína klasické doby	223
Sungská záhada	225
Mongolská Čína	227
Mingové	228
Čínská sféra a Japonsko	229
Japonsko	229
Šógunát	231
KAPITOLA 7: STVOŘENÍ EVROPY	
Západní křesťanství ve středověku	236
Počátky křesťanského Západu	236
Papežství	237
Mnišství	239
Nová evropská soustava	240
Frankové	241
Karel Veliký	243
Počátky Francie a Německa	245
Němečtí císaři	247
Jižní Evropa	249
Skandinávci	250
Anglie	252
Formování středověké církve	253
Zdroje církevní moci	254
Clunyjská reforma	256
Vzdělávání a kultura	257
Způsob obživy	257
Feudální závislosti	258
Středověcí králové	260
Jablko sváru 12. století: investitura	261
Papežská monarchie	262
První evropské zámořské výboje: křížové výpravy	264
Evropský východ	267
Zrod Moskevského státu	268
Stvoření národa	269
Anglie a Francie	270
Španělsko	271
Válka a moc	271
Společnost pozdního středověku	272
Černá smrt a její následky	273
Technické novoty	273
Běžný denní život	275
Jádro civilizace	275

KAPITOLA 8: OBJEVY A KONFRONTACE: STVOŘENÍ JEDINÉHO SVĚTA

Evropská iniciativa	280
Renesance	280
Objevy	281
Portugalci	282
Nový svět	283
Afrika za starých dob	284
Africké národy	285
Železo	286
První kulturní rozdíly	288
Ghana a Mali	288
Jižní Afrika	289
Amerika před příchodem Evropanů	291
Olmécká kultura	292
Mayové	292
Peruánští Inkové	293
Mexiko	295
Počátky evropského kolonialismu	297
Španělská říše	298
Staří a noví Američané	298
Státní zřízení	299
Severní Amerika	300
Asijská sféra	303
Evropané a Čína	304
Japonsko	305
Vnitřní změny	306
Úpadek mogulské Indie	307
Příchod Evropanů	308
KAPITOLA 9: RANÝ NOVOVĚK	
První známky globálních dějin	312
Zemědělská revoluce	313
Evropské vynálezy	313
Nové metody	315
Vládnoucí vrstvy a poddaní	317
Dynastické následnictví	318
Svatá říše římská a východní Evropa	320
Nové směry vládnutí	320
Církve	321
Reformátoři	322
Luther	325
Protestantismus a protireformace	326
Náboženství a válka	328

Nový svět velmocí	331	Nová podoba průmyslu	389
Nový obsah mezinárodních vztahů	334	Urbanizace	390
Zámořské říše	334	Socialismus	392
Anglo-francouzské koloniální zápolení	336	Společnost ve věku průmyslu	393
Dvě Evropy	339	Globální obchod	396
KAPITOLA 10: ZROD SVĚTOVÝCH DĚJIN		Nová éra strojů	399
Nové názory a hodnoty	344	Psychologické a intelektuální důsledky	
Vynález knihtisku	345	mechanizace	401
Vědecká revoluce	345	Energie	401
Vliv Newtona	348	KAPITOLA 12: EVROPSKÝ SVĚTOVÝ ŘÁD	
Osvícenství	349	Formy evropské nadvlády	406
Nová přesvědčení	349	Motivy a příležitosti	407
Bohatství a blahobyť	351	Věda a technika	408
Mezinárodní obchod	351	Afrika	409
Obchod s otroky	353	Livingstone	409
Zaoceánský obchod	354	Objevování Austrálie	410
Rozvoj poznání	356	Póly	411
Islám a západní svět	357	Bílí osadníci	411
Nová východní Evropa	359	Kanada	412
Prusko a Rakousko	360	Austrálie a Nový Zéland	412
Polsko	361	Jižní Afrika	413
Nová Amerika	362	Latinská Amerika	415
Povstání	363	Rozkvět koloniálních říší	417
Spojené státy americké	365	Nová velmoc	419
Francouzská revoluce a její výsledky	366	První uchvatitelé	420
Postup změn	366	Otroctví a odtržení Jihu	422
Zrození moderní politiky	368	Občanská válka	424
Restaurace po roce 1815	371	Americký hospodářský vzestup	427
1848	373	Americký zámořský imperialismus	428
Výsledky revoluce 1848-49	373	Karibská oblast	429
Národy a nacionalisté	375	Asie ve století Evropy	431
KAPITOLA 11: VELKÉ ZRYCHLENÍ		Čína	431
Věk optimismu	380	Otevření Číny Západu	432
Život a smrt	381	Ústupky a úpadek	434
Statistické údaje	381	Reformy a revoluce	436
Životní příležitosti	383	Britská vláda v Indii	437
Zabíjení a přežití	383	Indická vzpoura a její výsledky	439
Rozvoj medicíny a veřejná zdravotní péče	384	Nová asijská velmoc	441
Antikoncepce	386	Restaurace meidži	443
Obživa lidstva	386	Modernizace a její meze	443
Změny v zemědělství	387	Mraky se stahují	445
Ekologické změny	389	Nové státy	445
		Německá převaha	449
		Carské Rusko	450

KAPITOLA 13: DOBA NEJNOVĚJŠÍ:
DLOUHÝ BĚH

Doba nejnovější	456
Obyvatelstvo	456
Bohatnutí	457
Bohatí a chudí	460
Průmyslový svět	462
Spoje	463
Nová pojetí světa	465
Determinismus	465
Rasismus	466
Antisemitismus	467
Ovládnání přírody	469
Nová fyzika	469
Biologické vědy	471
Vesmír	472
Ženy	476
Politická práva	476
Ženy a povolání	477
Zaměstnanost žen	478
Svět mimoevropských civilizací	480

KAPITOLA 14: DOBA NEJNOVĚJŠÍ:
SVĚT VZHŮRU NOHAMA

Blížící se katastrofa	484
Sarajevo	486
Světová válka 1914-1918	487
Poválečný svět	491
Mírová jednání	491
Společnost národů	492
Institucionalizovaná revoluce	493
SSSR	493
Otázka přežití	494
Odliv revoluce	495
Potíže demokracie	496
Fašismus	497
Příklon k autoritářským režimům	498
Výmarské Německo	498
Adolf Hitler	499
Hospodářství v letech 1919-39	500
Americký hospodářský propad a světová krize	501

Těžce zkoušená Asie	502
Revoluce v Číně	502

Revoluce v SSSR	506
Stalin	507

Americká alternativa	508
Nový úděl	508

Revoluce v Německu	509
Nacistická revoluce	509

Blíží se druhá světová válka	511
Hitlerova vítězství	513
1941: kritický rok	514
Bilance války	520

KAPITOLA 15: DOBA NEJNOVĚJŠÍ:
OBDOBÍ NEKLIDU

Svět v roce 1945	524
Organizace spojených národů	524
Supervermoci	525
Evropa v roce 1945	526

Studená válka	526
Trumanova doktrína a Marshallův plán	527

Berlín a Korea	528
-----------------------	-----

Zánik koloniálních říší	531
Nový Střední východ	531
Vznik Izraele	532
Konec imperialistické nadvlády v Asii	535
Indočína	537

Dekolonizace v Africe	537
Nové africké státy	538
Apartheid	540

Nová Čína	541
Komunistická Čína	541
Mezinárodní komplikace	543
Mao u moci	543

Nová východní Asie	544
Idea třetího světa	545
Obnova Japonska	547

Studená válka na západní polokouli	548
Kuba	550
Krize	550
Nová fáze vztahů supervermocí	551
Změny v Sovětském svazu	552
Změny v USA	553

Americký rasový problém	554
Americká politika v Asii	555
Nová nebezpečí	558
Islámské obrození	558
Irák	561
Latinská Amerika po kubánské krizi	563
Afrika	565
Nový světový řád	565
Čína mění kurz	565
Konec studené války	568
Revoluce ve východní Evropě	569
Polsko v čele	570
Konec komunistického řádu	571

Konec SSSR	575
Západní Evropa	575
Závěr	577
<i>Seznam a prameny ilustrací</i>	579
<i>Rejstřík</i>	585